

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v pondeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiis se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

„Zmagati moramo!“

Treba je precej predrznosti, nadržutosti in domišljivosti, če pride načelnik take stranke, kakor je S. L. S. in pravi, da mora taka stranka zmagati. Ni treba dosti popisovati, kdo je ta stranka, kakšni so njeni ljudje in kaj je dosedaj storila. Njeni grehi leže v javnosti in lahko rečemo, da v Avstriji ni stranke, ki bi proti lastnemu narodu zagrešila toliko zla, kakor naša klerikalna stranka. Zato je po vsej državi razkričana in znana kot najbolj nenarodna in nazadnjaška stranka. Kdor ima še kaj poštenega narodnega čuta — ta to stranko sovraži!

In vendar je nastopil dr. Šusteršič in je rekel: »Stojimo v volilni borbi in tu vija ena sama beseda, ki označuje ves politični položaj in ki se glasi: »Vojška je! Zmagati moramo! Mi moramo zmagati in premagati vse naše nasprotnike, to zahteva od nas interes celokupnega slovenskega naroda in interes dežele Kranjske. (Burno pritrjevanje.) Pravim, da zahteva interes celokupnega naroda, kajti na te volitve ne gleda samo narod na Kranjskem, ampak narod vseh slovenskih dežel, vseh jugoslovanskih dežel, da, cela javnost v naši državi.«

Tako dr. Šusteršič. Res je! Gledali bodo vsi na ta volilni boj, vsi Slovenci, vsi Jugoslovani, vsa javnost. Zakaj?

I. Vsi Slovenci — zato, ker je S. L. S. po svojem protinarodnem programu protislovenske, ker sramoti vse Slovenstvo, škoduje vseh slovenski domovini in izdaja narodnes lov, svetinje, narod in domovino tujcem. Ko bo uničena S. L. S. bo rešen slovenski narod velikega zla.

II. Gledal bo na Kranjsko narod vseh jugoslovanskih dežel, ker je S. L. S. stranka denunciantov, ki denuncira slovenske ljudi z lažljivimi natočevanji in intrigira med jugoslovanskimi narodi s tem, da povsod spravlja vero v politiko.

III. Gledala bo na volitve javnost v naši državi, ker ta javnost ve za škandale, ki se vrše na Kranjskem in je radovedna, ali je na Kranjskem še toliko poštenih ljudi, da bodo znali varovati čast svoje dežele in bodo odgnali s svojega telesa svoje krvose.

Dr. Šusteršič je torej imel prav: gledali bodo na nas.

Dr. Šusteršič pa je še dalje govoril in rekel:

»Tukaj na Kranjskem je jedro V. L. S., tu je tekla zibelka V. L. S., tukaj se je ustanovila V. L. S. in od tukaj so izšli prvi žarki ljudskega probujenja. Zato, prijatelji moji, je naša zmagata, zmagata vesoljnega slovensko hrvaškega ljudstva. Pokazati moramo, da smo vsi Slovenci edini, ena stranka, in kar je zoper

nas, da so samo klavrni odpadki. (Burno odobravanje.)«

To se pravi: Vsa sramota, ki jo dela S. L. S. slovenskemu narodu, pade na nas, Kranjce. Mi smo vzgojili kačo, ki mora danes tudi naše obmejne kraje. Mi smo jo vzgojili, mi jo moramo tudi pokončati.

Klerikalna predrznost je znana. Saj si je upal dr. Krek v dež. zboru govoriti o svoji aferi in — klerikalci so mu ploskali!

S takimi predrznostmi se pogosto preslepi javnost.

Tudi nastop dr. Šusteršiča je imel ta namen.

Odgovor naprednih volilcev mora biti le eden.

»Zmagati moramo!« To bodi geslo vsakega poštenega človeka. V imenu naroda, v imenu domovine, v imenu poštenega slovenskega imena. »Zmagati moramo!« Boj je — in treba se je bojevati Tega naj se zavedajo vsi, ki danes delajo po mestih in na deželi za volitve. S ponosom gre lahko vsak na boj za pošteno slovensko stvar!

Število naprednih glasov bo kazalo pred svetom, da slovenski narod še ni tako skazen, uničen in zatujen, da bi mogli zmagovati ljudje takih gesel, kakor jih nosi S. L. S.

Štajersko.

Našim naročnikom. Kdor čita »Dan«, se je lahko prepričal, da pri naša točno in dosti preje vse vesti, tako splošne, kot domače vsak dan že na vse zgodaj, dočim jih prinašajo drugi listi večinoma za dva dni, ali pa cel teden prepozno. To je za vsak list velike in prav posebne važnosti, kajti s tem se naročnikom najbolj ustreže. V tem pa je dana tudi okoliščina, da se lista vsak lahko i sam poslužuje s tem, da marljivo dopisuje in pridobiva med svojimi znanci vedno več naročnikov. Na delo torej za »Dan«. Agitirajte zanj in dobivajte mu vedno in vedno zopet novih naročnikov!

Pišek odstopi? Zadnjemu »Nar. Listu« se poroča iz Slivnice pri Mariboru, da namerava dosedanjji državno in deželnozbornski poslanec, župan in razkosovalec kmečkih posestev, Fran Pišek, odložiti svoje mandate in se umakniti iz javnega političnega življenja. To bi bilo res sicer edino pravo izvajanje konsekvence, ki si jih je Pišek nakopal s svojim počenjanjem skozi celo dolgo vrsto let v svojem volilnem pašaliku Vprašanje pa je, če se ta vest potrdi. Nam se močno dozdeva, da naši klerikalni stebri — naj bo potem Peter ali Pavel — navadno nimajo toliko moralne energije, da bi tudi v resnici izvajali posledice, da bi prišla na dan ena ali druga njihovih umazanosti. Dasi v predležčem slučaju smrdi vse skupaj do nebes, se nam vendar

le zdi potrebno, še počakati, kako se stvar razvije v bodoče. Ne bodimo preveč — verni.

Volitve za Robičev mandat. V enem naprednih listov je čitati pritožbo, da se še sedaj, po preteku dveh mesecev niso razpisale volitve po pokonjem deželnozbornskem poslancu Robiču. V tem oziru krožijo v gotovih krogih dvojne verzije: 1. da se hoče dati mariborskim slovenskim klerikalcem dovolj prilike, da se zadostno pripravijo za volitve v tem volilnem okolišču, ker bo kandidiral mariborski odvetnik dr. Leskovar, pristaš S. L. S. Ker še ni dolgo v Mariboru, treba poprej volilcev nekoliko sterilizirati in pripraviti za njega, kajti ravno gorajšnja okolnost bo dala nasprotniku v roke dobro orožje za protigatitacijo; 2. pa pravi druga verzija, da ne pride morda sploh do volitve. To bi bilo sicer pravcavo in grobo kršenje ustavnih pravic, a kdor pozna razmerje naših klerikalcev z grofom Claryjem — in obratno — bo tudi uvedel, da i to ne bi bilo ravno izključeno. Saj se nekateri klerikalni magnati radi pobahajo, da mora Clary plesati, kot mu oni žvižgajo. Da jim res daje koncesije, je pa že dovolj dokazano z molkom, baš v tej zadevi. Ne preostaja torej drugega, kot: Ljudje božji, počakajte, dokler se ne bo klerikalcem zljubilo...!

Gradec. (Cigani ukradli otroka. — Policijski pes »Lord«.) Te dni je orožništvo prijelo ciganko Ano Krens, v Gratweinu pri Gradcu. Ciganka je obdolžena, da je poleg več tatvin navadne narave, tudi še ukradla nekega otroka. Sedaj sedi v preiskovalnem zaporu. Te dni pa je prišel glavlar ciganske družbe in jo hotel s svojim pričanjem razbremeniti vsaj poslednjega — otroškega ropa. Preiskovalni sodnik pa je zasljal v pričo njega še dva druga cigana, ki pa sta Ano Krens obremenila. V tem oziru se je še pozvalo par drugih cigank in cigankov k zaslišanju. — V V. okraju mesta je naznanil neki mesar policiji, da mu je bil v noči ukraden kos mesa, vreden 20 K, katerega je pa pozneje našel v neki šupi. Ker je menil, da je tat v njegovi hiši, je prosil varnostno stražo, naj stvar

preiskuje. Na to njegovo zahtevo so takoj odposlali na lice mesta enega policistov v spremstvu policijskega psa »Lorda«. Pes se je takoj spravil na sled in v par minutah na to zalajal nad 30letnim mesarskim pomočnikom Janezom Sosterjem. Soster je nameravano tatvino priznal.

Ptuj. (Smrtna nesreča.) Minuli terek popoldne proti 5. uri je bil premikač južne železnice, Fran Breznik ravno službeno zaposlen. Stal je na nekem odprtem železniškem vozu, napolnjenim z gramozom. Voz, ki je bil že odpet, so ravno odrinili in Breznik je stal pri zavori. Pri tem pa je naenkrat padel pod voz, ki je zapeljal preko njega in ga tako težko ranil, da je par trenutkov na to, ko so ga prenesli v ondotno bolnico, umrl. Eni pravijo, da je tako nesrečno skočil iz voza, drugi pa, da je izpodrnil in padel pod voz.

Celnica n. Dr. (Ceden mladič.) Te dni so orožniki prijeli pastirja posestnice Jožefe Neubauer. Fant se je pregrešil baje opetovano proti nravi. Rojen je leta 1897. pri Sv. Martinu na Pohorju. Oddali so ga c. kr. okrožni sodniji v Mariboru.

Na Bizeljskem zopet tatovi. Na Vernih duš večer se je priklatlila tolpa tatov. Spravili so se nad trgovine. Kosova jim je najbolj po volji. Pa tokrat so imeli smolo. Bili so pregnani. Šli so k Freceju. Tam se je začela prava bitka. Cela vas je bila na nogah. Tatovi namesto, da bi bežali, so se obrnili in streljali na brantelje. Še le čez dolgo časa se je posrečilo domačim druhal pregnati. Kmalu so bili v Stari vasi. Poskusili so vlomiti pri tamkajšnjem trgovcu. Pa niso imeli sreče akoravno so bili silno drzni. Nasproti tej trgovini je orožništvo. Na mah so bili avizirani. Neki orožnik je bil od krogel samokresa 2krat ranjen, ta pa tudi je storil svojo dolžnost in vstrelil med tolpo in podrl enega na tla. Roparji so ga naložil na voz ter pobežili v Dobravo. Orožništvo iz Klanca in Bizeljske so jih zasledovali tja in jih baje 9 vjeli. V okolici so napravili precej strahu.

Gesla za volitve.

»Fantje, kdor je pravi mož, Ta naj gre na boj na nož! Kdo naj se samo prekeka?« (to je geslo doktor Kreka.) »Kdor je naši stranki zvest ta naj trdno stisne pest, in naj liberalce biča!« — (geslo doktor Šusteršiča.) »Kdor se proti nam upira, ga ubijmo brez obzira, sveta naša je osveta.« (To je geslo za Lampeta.) »Človek naj skrbi le zase in uživa lepe čase zraven pije naj tokajca —« (to je geslo doktor Zajca.) »Vera, to je stvar za farje nam pa gre le za denarje, mi smo tam, kjer bo več nesto.« (doktor Peganovo geslo.) »Tudi če okraj se brani, mu poslanec zvest ostani, nič ne boj se hrupa, udarca,« (to je geslo Evgen Jarca.) Ljudje bodo naj nevedni, zatro listi se napredni, zataji naj se natural! (kliče škof Bonaventura.) »Vsi katoliški poslanci naj uče se pri Johanci — kar je delala Ivanka, dela naša ljudska stranka.« (Naše geslo.)

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

Ustanovljena leta 1881. v Ljubljani Ustanovljena leta 1881.

: obrestne hranilne : 4 3/4 % : brez odbitka rentnega : vloge po čistih : 4 4/4 % : davka. :

Rezervni zaklad znaša nad 800.000 kron.

LISTEK

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalje.) Videč jo tako strašno blede, je vzkliknil: »Oh, dragica, mari nisem storil samo tega, kar sem moral storiti?« Ona pa je vprašala z jedva razločnim glasom: »Pa kaj so ti odgovorili na to? Kaj je rekel on?« »On? Kaj vem? Ali meniš, da sem jih poslušal? Videl sem samo, da se vgrezajo v zemljo spricho razkritij, o katerih sem imel dokaze v rokah!« Prebledela je še bolj. »Karkoli hočeš storiti poslej,« je zamrmral tiho, »za vse je bolje, da vedo resnico.« In dodal je še tiše, z vzdihom globokega sočutja: »Torej ga ljubiš še vedno?« »Ne!« je vzkliknila vročično, »ne ljubim ga več. Ne, nikoli ne pozabim, kar mi je storil! Ne odpustim mu nikoli...« »Nikoli, prav imaš. Ponos se oglašva v tebi; tvoja čistost se upira prizadejani žalitvi. To priča, dete moje, da se ti vrača moč in volja do življenja... to priča, da si oteta... Vidiš,« je nadaljeval, opajaje se sam

s svojimi besedami, »pomagati ti hočem, da izvršiš laglje svoj sklep. Ne, Gilberta, tu, v Parizu ne smeš več ostati... tu si preblizu tistim, ki so te spravili v nesrečo... Saj ni mava velikih potreb... nekako bova že izhajala... Odvedem te... daleč od tod... Že jutri lahko odideva, ako hočeš; njim pa ne poveva ničesar, pustiva jih same z njihovim kesanjem in njihovo grozo.« Ona je trepetala, ne da bi mu odgovorila. »Ali ti to ne prija?« je vprašal Florestan, ki se ga je že polasčala skrb. »Prav imaš, očka, da...« je dejala, majaje obupno z glavo. »Pojdem, daleč... daleč... tako daleč, da me ne najde nikoli več...« »Tako daleč, da ga pozabiš naposled, uboga mala.« Zamahnila je v nepopisni gesti: »Toda,« je dejala kakor z nenadnim sklepom, »zlo bi bilo, vidiš, ako jih pustiva v veri... Varati, oče, ne sme človek nikogar, in nikomur ni dovoljeno prikrivati resnico...« In tiho, tiho je dodala: »Trebaj jih bo obvestiti o nesreči, ki bi jo bili kmalu zakrivali... o nesreči, ki se ni zgodila.« »Torej hočeš govoriti z njimi še enkrat? Povedati ti moram namreč, da te je gospod d'Ormoá že iskal. Ako izve, da živiš, sem prepričan, da bo hotel govoriti s teboj.«

»Ničesar mi nima povedati,« je dejala zamlaklo. »Gilberta! Oni vedo zdaj, kdo si. Ako jim ostane v srcu le še iskrica poštenja, jim bo velevala vest, da te poiščejo... če ne za drugo, vsaj zato, da uredi svoje obveznosti do tebe. Zakaj med tabo in med njimi je zdaj strašen račun. Zakon jih odvezuje vsakterega povračila, toda čast, Gilberta, da, čast...« »Povračila! Molči mi o tem! Ne maram njihovega sočutja, ne maram njihovega denarja, ne maram njihove miloščine!... Niso mi hoteli dati edinega, česar sem si želela od njih: nekoliko svojega srca in nekoliko spoštovanja. Vse ostalo pa zavračam in preziram...« »To so torej besede, s katerimi jim odgovoriš...« »Nočem jih videti!« »No, potem pojdiva... ostaviva Pariz.« »Ah!« je vzkliknila, »ne, očka, nočem ti vzeti tvojega zaslužka... zdaj, ko postane življenje zate spet tako trdo in ko sva spet tako uboga.« »Saj nisva čisto revna, draga Gilberta. In meni je treba za življenje tako malo.« »Ne, ne, še eno sredstvo je treba poizkusiti.« LI. Gilbertina ideja. Toda bolj nujna od snovanja načrtov je bila vrnitev v ulico Ešikjé. In Florestan je odgovoril Gilberti:

»O tem, dragica, se pomeniva doma, v tvoji sobici. Zunaj imam voz, ki naju čaka. Saj si že dovolj pri močeh, da se moreš vrniti... ali ne?« »Da, očka.« »No, potem te pustim za par trenutkov samo. Sicer pa se imam pomeniti z vrlim možem, ki se mu imaš... ne, ki se mu imava obadva zahvaliti za tvoje življenje, Gilberta. Med tem ti primese žena...« Odprl je vrata kabine. »Zdi se, gospa, da je dejal vaš mož zaradi obleke moje male...« »Seveda, gospod, takoj jo dobi. Razobesila sem je okrog peči še sinoči; zdaj je popolnoma suha.« In dočim je stopila vrla žena v kabino, je začel Florestan z Benediktom Leblanom razgovor, ki se je zaključil s tem, da se je preselil lep nov bankovec iz režiserjeve listnice v čolnarjev žep. Tačas je zaključila Gilberta svojo toaleto; prišla je klicati svojega krušnega očeta in mu dejala: »Pripravljena sem... idiva...« Uro kasneje sta dospela v ulico Ešikjé. Ah, da, blazno se je bila izpozabila sinoči, zakaj zdaj so jo premagali mahoma vsi spomini in vse vezi do tega doma... čar dolgoletne navade jo je objel z vso svojo močjo. Kastor, ki je razgrajal zgoraj že ver čas, odkar je bila stopila na

stopnice, je planil vanjo, tuleč od burne radosti. Razprostrla je roke, in planil ji je v naročje... ona pa ga je prijela, kakor primeš majhnega otročička, da mu pobožaj rdeče lice... in zdajci ga je poljubila na mrzli, črni smrček. Ta hip se je prikazala Roza iz kuhinje: Ah, prav ste storili, gospodična — saj je bil on prvi, ki je povedal sinoči kje ste. »Samo, da te takrat že ni bilo več tam... takrat si se že zibala na čolnu,« je popravil Florestan, na obličju katerega je igral zopet prejšnji, dobrodušni smehljaj zadovoljstva. In ko je dospela Gilberta, še vedno s Kastorjem v naročju, v sobo z venci ter zagledala spet stari klavir in stari naslanjač, v katerem je njena uboga mati preživela svoje poslednje dni, se je razokajala... »Dragica,« je vzkliknil Florestan, »kaj pa ti je spet hudo?« »Ne,« je odgovorila ona, smehljaje se izmed solz, »saj mi ni hudo... to je samo veselje nad svidenjem...« Trenotek nato sta sedela ob kamini in se razgovarjala. »No, povej Gilberta, kakšno je tisto sredstvo, ki si ga omenila?« »Poslušaj, dragi očka,« je dejala. »Nekdo je na svetu, ki po krivici predolgo nisem mislila nanj... po krivici zato, ker je star, žalosten in sam.«

K j je Johanca rada imela?

Čimbolj je Johanca krvavela, temveč je ponesnala obleke in perila. Perilo je moralo biti večkrat čisto in novo, ker starega smradljivega tudi nosovi klerikalnih ovčic ne prenese. To vse je pa s stroški zvezano; Johanca pa ni bila tako nespametna, da bi svoj težko prisluženi denar porabila s tem, da bi kupovala novo obleko in zato je hodila okoli ženic in jih prosila za platno in kotenino. Od denarja je najbolj ljubila, kakor »R. N. List« poroča, 20kronske cekine.

Slovenski klerikalci. Može in vino.

Kakor je znano, je Johanca bila tudi na Trsatu pri Slovencu klerikalcu Možetu in tam predstavljala in trpela Kristusove muke. Može je bil takorekoč njen impresario. Ker je Johanca po takšnih mukah dobila žejo, vino je drago, voda pa za nič, je prišel Može na idejo, kako bi se dalo od ljudi vino zastopiti. Povabil je neko gospo, o kateri je vedel, da ima vino v buteljkah in ji je rekel: »Veste, Johanca je svetnica; ona trpi Kristusove muke, in poti krvavi pot. Revica bi potrebovala dobrega domačega vina. Prinesite ji vina, pa boste videli njene muke.« Gospa odvrne: »Ko imam pa samo tacega, ki je v buteljkah.« Oh, saj je tudi dober. Kar prinesite!« In res, gospa prinese vino. Može in Johanca pa po njem in sta ga pila tako dolgo, da je začel Može Johanco od samega ščegetanja ščipati. Ali ji je s tem hotel povzročiti krvavi pot ali kaj — to se ne ve.

Kaplan.

Neki kaplan je rekel: »Jaz dobro vem, da je Johanca svetnica; gledal sem njene gole prsi in videl kako je iz njih kri tekla. Ljudje božji — hočete še večjega dokaza, da je Johanca res svetnica.«

Dnevni pregled.

Slovani so povsod spoštovani samo v Avstriji ne. Zadnjič smo poročali, kako je clevelandski župan počastil naše rojake — Slovence ob priliki stoletnice, odkar vladata v Ameriki svoboda in mir. Župan Baker stoji na čelu mesta Clevelanda, ki ima nad milijon prebivalcev. Kaj je proti takemu županu n. pr. mariborski ali celjski ali celovški župan? In kaj počenjajo proti Slovencem župani teh nemčurških gnezdi? Kaj je proti takemu mestu n. pr. Kočevje? In vendar v Kočevju niti slovenske šole nimamo. Kljub temu, da vsa ta mesta stoji na naši zemlji v t. zv. kulturni Evropi, v t. zv. enakovrni Avstriji, ne smejo tam Slovenci imeti niti svojih človeških pravic in so nekaki ljudje druge vrste! V Ameriki smo spoštovani ljudje, doma smo zatirani. Pa ne samo mi. Ravnotako se godi Čehom. Na Dunaju so zaprli češke šole — v Ameriki dobite v vsakem mestu češke knjižnice. Sol imajo kolikor hočejo. Se več. V vseh večjih mestih so Čehi na veljavni mestih. Se več! Združene ameriške države so imenovale Čeha za svojega poslanika na Balkanu. Te dni je bil g. Vopička v Pragi, ko je šel na Balkan in ga je sprejel mestni svet. Poslanik je navdušeno govoril o svobodi slovanskih narodov. Dasi je Amerikanec je navdušen Čeh in Slovan in ameriške države so imele toliko takta, da so med slovanske balkanske narode poslale Slovana. Mi pa pošiljamo tja Forgače, Prochazke in bogve koga še — samo Slovan ne sme biti. (Ako pri nas kdo avanzira za kakęga svetnika, se to imenuje »pridobitev« in mora zaradi tega trpeti cel narod, češ da je treba za take stvari »kompenzacije«.) Taka je razlika med državo, kjer vlada zakon in postava in med državo, ki hoče vladati svojevoljno. Drugo smo spoštovani, doma zatirani. Zato se vrši beg iz Avstrije!

Žrtev »Canadian Pacifica«. V D. M. v Polju je živel skromen voznik, ki je vozil razne stvari za tovarno v Vevčah. Vsled intrig je ob času stavke izgubil svoj zaslužek. Takrat pa se je začela klerikalna agitacija za »Canadian Pacific«. Može bi ne bil šel iz domovine, kjer je imel ženo in družino, da mu niso pripravljali agitatorji. Žena mu je brnila. On pa je rekel: Ker gredo vsi in ker tako dobro kaže, grem pa še jaz.« In je odšel. Sedaj že tri mesece ni o njem nobenega glasu. Uboaga žena išče tolažbe. Kje naj jo dobi? To so posledice take agitacije. To ni edini slučaj. Bog ve, koliko ljudi zdihuje v tujini in proklinja agitatorje in plačane agente, ki so jih spravili v nesrečo.

Dobro so odgovorili »Nar. Listi« Slovencu, ker je zadnje čase dolžil Mladočeha, da so oni razbili

ranjko »Slovansko Enoto.« — »Nar. Listi« pišejo, da se je »Slov. Enota« razbila samo zaradi dr. Susteršiča, ki je iskal povsod svoj dobiček. Dr. Susteršič dela torej povsod enako politiko, na Dunaju in doma.

»Zmagati moramo, cel svet gleda na nas« — tako je menda trobil poglavar Krekovih fantov raz svoj demagoški prestol. Pozabil je le povedati, kdo je tisti cel svet, ki gleda na S. L. S. ali bo zmagala ali ne. Ali je morda tisti svet kopalistična Amerika in da ta pričakuje, da ji S. L. S. nameče v odprto žrelo novih tisočev in tisočev slovenskega ljudstva in na zapuščene domove naseli našega najhujšega sovražnika Nemca? To je namreč delo kranjskih odpadnikov, denuncijantov in slične golazni organizirane v klerikalni stranki. Bo že res, da vsi gledajo na prihodnje volitve, poleg prijateljev naših, tudi naši najstrupenejši sovražniki, ker ti — Nemci — imajo poleg klerikalcev največ koristi od tega, če zmagajo klerikalci. In, če se narod noče obsoditi na smrt tedaj naj ne bo volil kandidatov, ki mu jih oznanja župnik pri pridigi, temveč bo volil neodvisne, narodne kandidate.

Ker je »Slovenec« vedel, da »Dnevov« uredniki ne bero nepotrebnih cunj »Napredne Misli« in ker se mu je zdelo, da vsebina »Napredne Misli« paše ravno tako za njegove »Slovenčeve« predale, je šel in ponatisnil nekaj odstavkov iz spisa »naprednega učitelja«, ki ima vse lastnosti habilitičnega spisa za stolično na univerzi, ki jo bo ustanovil Isa Boljetinac v Albaniji. Čestitamo obema! Eden drugega sta vredna — če tudi sta si vedno v laseh.

Naši mali abecedariji pišejo lepo slovenščino, kakor »Napredna Misel« in imajo ob enem tudi pametnejše misli kakor »napredni učitelj« v »Napredni Misli«.

To ni res! Rek o »solzavi tetki« »Edinosti« se je v Trstu tako udomačil, da tega javnega mnenja ne izbije več nikdo in četudi se sedaj »Edinost« trudi postati »energična« napram — »Dnevov«. Tako je v četrtkovih številkah zopet »teta« namignila, da »izvestni domačinci« (ta domačinec je »Dan«!) hočejo, da bi mi (Edinosti!) bili popustljivi in obzirni do Italijanov. — Ta trditve je tako neresnična kakor nizkotna! Če toče morda »Edinost« s tem pripraviti pot za napad na »Dan« na javnem nedeljskem shodu, li povemo že v naprej, da njeno delo ne bo imelo uspeha. Javno mnenje »Edinosti« in javno mnenje »Dneva« sta pri ljudstvu v diametralnem nasprotju. »Edinost« čitajo le vsled tega, ker je lokalni list, »Dan« pa čitajo naši privrženci vsled odločnosti in idej, ki jih zastopa. Zato podtikanje, da hoče »Dan« popustljivosti napram Italijanom, ni resnično, ker naši čitatelji dobro vedo, da je ravno »Dan« zahteval najbrezobzirnejše borbe napram krivicam, ki nam jih delajo kamoristi; da je »Dan« za časa gorških in tržaških volitev brezobzirno vodil boj zoper kamoraško kliko in da je »Dan« najbolj bičal popustljivost in mlačnost napram Italijanom v slovenskih vrstah. »Dan« je preje pisal o tem, predno je »Edinost« odprla svoje zaspane oči in često se je »Edinost« zbudila šele tedaj, ko je začula glas »Dneva« ali je pa še potem spala naprej. Da, često, ko je »Dan« bičal mlačnost in popustljivost izvestnih privržencev »Edinosti«, jih je »Edinost« vzela v zaščito, dasi je nam dala sicer prav. Počemu metati ljudstvu pesek v oči: kar zahtevajo v narodnem oziru gospodje podjetniki in politiki od našega delavca, to naj izvršujejo najpreje — sami! Potem si bomo gledali drugače iz oči v oči! Atentat na odločnost »Dneva« od strani »Edinosti« je početje onemogle jeze in mržnje po osebnem prepiru — to govorim kot tretja oseba, brez vsekake mržnje do »Edinosti« kot slovenskim tržaškim lokalnim listom. Roko torej proč, če nečete, da padlo blato, ki ga mečete na nas — pade na vas nazaj! »Dan« stoji in bo stal na stališču brezobzirnega boja napram našim narodnim nasprotnikom in kdor širi drugo mnenje: ta laže!

Narodna čitalnica v Kamniku priredi v nedeljo, dne 9. listopada 1913 v dvorani Društvenega doma gledališko predstavo »Težke ribe«. Veseloigra v treh dejanjih. Spisal M. Balucki. Poslovenil Jos. Debevec. Začetek točno ob polu 8. zvečer. Po predstavi ples in prosta zabava. Goriški »Sokol« vabi svoje množestvilne prijatelje in znance na Martinov večer, katerega priredi dne 9. t. m. ob pol 9. uri zvečer v hotelu pri »Zlatem Jelenu.« Sokolove prireditve so po pravici priljubljene vsled neprisiljenosti in prisrčnosti zabave, katera vlada pri istih. Upamo, da bode tudi letos ostalo občinstvo zvesto tradiciji, da mora v kolikor mogoče velikem številu pokazati »Sokolu« svojo naklonjenost.

Odbor je pridno skrbel za pestrost programa. Sveti Martin nam je letos naznanil svoj prihod pod pogojem, da mu zložimo za polovico plašča, ki mu manjka! — Sledili bodo komični prizori, petje, silhuete, na katere posebno opozarjamo slavno občinstvo. Razume se, da ne bode manjkalo kraljice zabave — gosi. Samo to še ni znano, da-li pride v živem ali mrtvem stanu. — Vmes bo igrala vojaška godba — to pot iz Tolmina — tako, da nihče, kateri si bo hotel privoščiti nekaj uric prijetne zabave, ne bode manjkal v nedeljo zvečer pri »Jelenu«. Po končanem spredu se vrši ples. Vstopnina 40 vin. za osebo.

Ogenj. Dne 31. p. m. je izbruhnil na podstrežju hiše posestnice Terezije Luznar iz Mošenj ogenj, ki je popolnoma vpepelil s slano krito hišo. Na mesto nesreče je takoj prihitela domača požarna bramba, kateri se je posrečilo ogenj lokalizirati. Skupna škoda znaša 1500 K, posestnica pa je bila zavarovana samo za 400 K.

Napad. Pretekli ponedeljek zvečer je neki rudar napadel 42letnega rudarja Franca Jurkasa iz Trbovelj, ko se je vračal domov. Napadalec je večkrat sunil Jurkasa z nožem v spodnji život in ga smrtno nevarno poškodoval.

Nadležen gost. Koncem preteklega meseca je prišel 19letni posestnikov sin Peter Markun iz Gorič pri Kranju pijan v neko tamošnjo gostilno. Tam je nadlegoval goste in je hotel provocirati tudi prepir. Gostilničar je bil prisiljen nadležnega Markuna postaviti pod kap. To pa je fanta silno jezilo, začel je razgrajati in tudi s požigom je grozil. Markuna je orožništvo aretiralo in ga izročilo okrajnemu sodišču v Kranju.

Cel sod petroleja ukradel. 27-letni, zaradi raznih lumparij že šestnajstkrat kaznovani dninar France Pucihar iz Šmarje pod Ljubljano je prišel pred osmimi dnevi ponoči na železniško postajo na Rakeku in je ukradel iz skladišča cel sod, poln petroleja. Pucihar je skrnil nato sod pri nekem tamošnjem posestniku. Drugi dan je hotel sod s petrolejem prodati, vendar ga ni nihče kupil. Ko je videl, da je izdan, jo je pobrisal. Se danes ne vedo, kje tiči.

Tatvina kolesa. Mesarju Josipu Janežiču iz Domžal je pred kratkim neznan tat ukradel izpred neke trgovine kolo »Puch«.

Tatovi cerkvenih puščic. V noči na 30. p. m. so v lomili neznanji tatovi v Idriji v cerkvene puščice in so pobrali iz njih ves drobiž. Tudi pri Sv. Barbari so hoteli tatovi vlomiti, pa so bili še pravocasnno preprejeni.

Med vožnjo okraden. Te dni je neznan tat ukradel Janezu Aržišniku iz Zagorja, ki je uslužben pri vinskem trgovcu Ropiju med vožnjo na železniško postajo iz žepa črno, usnjato denarnico, v kateri je bilo šestdeset kron. Na sumu tatvine je neki tridesetleten možki, ki se je peljal skupno z Aržišnikom in ki ga je zapustil na postaji v Zagorju.

Sokol Moste pri Ljubljani vabi ponovno vse prijatelje in člane na Martinov večer, ki ga priredi danes v nedeljo ob 8. uri zvečer v gostilni br. Krušiča v Udmatu. Kdor hoče preživeti nekaj veselih uric v naši družbi bo posetil to našo prireditve. Na svidenje! Vstop prost! Na zdar!

Začetek Martinovega večera, ki se vrši danes v nedeljo v veliki dvorani »Narodnega doma«, je točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina 80 v za osebo. Poleg zanimivega spreda, ki obsega: godbo, petje moškega in ženskega zbora, komične prizore in ples bode gotovo privlačna sila, tudi prvi nastop društvenega ženskega zbora. Brez tistega pretiranega društvenega samoljublja in presedajoče samohvalne, katera dotičnim društvom ni posebno v ponos, je »Slavec« povsem mirno ustanovil krepak ženski zbor, kateri ob tej priliki privkret nastopi. Pri »Slavčevih« veseljah pred leti upeljani lov na srečo, bode tudi letos deloval s krasnimi, praktičnimi dobitki, katera prvi dobiček je krasna velika salonska stenska ura na nihalo.

V Globokem je na Vseh svetih dan obstrleli lovec Grmovšek Cvetkovega hlapca. Deček je sedel v posekani koruznici, jerebice so srfale, strel je počil in poleg jerebice bi bil strel skoraj dečka ubil. Je pač smola.

Maribor. (Pogrešana fanta.) Dne 5. t. m. sta dobila realca Friderik Kislih in Julij Gedor slaba šolska izpričevala (cenzure). Svojim tovarišem sta dejala, da ne pojdetja več domu, marveč — v smrt! Stara sta 14 let. Kislih ima zelenkast lopič, črne hlače dokolenice, črne nogavice, črne čevlje, zelen klobuk in sivo pelerino. Godor ima temnomodro obleko s hlačami dokolenicami, črne polučevlje, sivo sportno čepico in temno sivo pelerino ter nahrbtnik iz sivęga platna, za shranjevanje knjig.

Aretriran agent. V Moravski Ostrovi so aretirali dne 8. t. m. bivšega rudarja in sedanjega posestnika Josipa Pawlowskega. Z njegovim posredovanjem sta dve tvrdki v Bremenu nabirali izseljence in doglalo se je, da se je zadnji čas izseljevanje iz ostrovskega okraja izredpomozilo ter da je bilo med njimi veliko vojnih obveznikov, ki so zapuščali svoje službe brez odpovedi. Poizvedbe so dognale, da je izvrševal Pawlowski izseljevalne kupčije v velikem slogu. Bremeški tvrdki sta mu zagotovili po 5, oziroma 10 mark za vsakega izseljenca.

Aretrirana izseljenca. Na severnem kolodvoru na Duraju so aretirali dne 7. t. m. dva vojna obveznika iz Galicije, ki sta hotela v Ameriko.

Častniški izgredi. Iz Tridenta, Rovereta in Merzoporane prihajajo vesti, da so se zadnje dni primerili večji častniški izgredi. V Mezzoporani sta se neki častnik in civilist sprla. Pridužil se je še en častnik. Civilisti so se morali umakniti v neko pekarno. Oficirji so vdrli za njimi in zahtevali od delavcev, naj jim izroče begunce. Ko se to ni zgodilo, so razbili vso opravo. Nekega civilista so odpeljali v kasarno, poteni se je častnik vrnil z vojak, katere je postavil pred vrata. En častnik je s sabljo, drugi z revolverjem v roki preskrbel vse. Vojaki so imeli nabite puške. Podobni dogodki so bili tudi v Tridentu in Roveretu. Domobranski minister je uvedel preiskavo.

Bogata dedščina. »Bohemia« poroča iz Falknove: Baronica Marija Kopalova je testamentarčno zapustila benediktinskemu redu grad in vse posestvo Hartberg. Benediktinci bodo na posestvu ustanovili največji samostan svojega reda.

Turške srečke
so najbolj zanesljiva loterija
kajti vsaka srečka mora zadeti! —
Prospekte razpošilja Češke industrijske
banke glavno zastopstvo v Ljubljani 2.

Ljubljana.

Vigilantibus jura — čujočim se dele pravice! Se malo dni — in reklamacijska doba bo pri kraju! Volilci in mlajši (dijaki akademiki) zaupniki, opozorite svoje prijatelje, da gredo na magistrat pogledat, ali so pravilno — po činu, slovniško in stanovanjsko — vpisani v splošni in mestni kuriji (za 1. in 16. december in sicer sami, ali pa po kakem zanesljivem prijatelju. Po toči zvoniti — nič ne pomaga! Glasovnica je najbolj nedolžno in nekrvavo orožje v rokah volilcev — pa vendar v veliki množini upotrebjeno — uniči do cela političnega nasprotnika.

13.000 »Johance« — je šlo do včeraj zvečer med svet. Ker je v tiskarni mnogo dela, smo morali nekatera naročila odložiti. Prih. teden bomo poskrbeli, da pride »Johanca« v vse kraje po deželi. Nepričakovani uspeh te knjige nam kaže, kako se ljudstvo zanima za klerikalni škandal. Posebno nas je veselilo, da so pripristi ljudje v tako obilnem številu prihajali po knjigo! Razširjajte jo.

»Slovenca« zelo jezi, da se ljudje ob »Johanci« tako dobro zabavajo. On bi menda najraje, da bi se Kranjci vedno jokali pod »trdo Susteršičevo pestjo«. Toda časi se spreminjajo: prej so se ob Johanci zabavali klerikalci — zdaj se pa mi. Naše veselje je gotovo bolj nedolžno nego njihovo. Zato nas zelo veseli, da se ljudje ob Johanci tako smejejo in zabavajo. Bodo vsaj malo pozabili na klerikalne nadloge.

Vsi izletniki, ki gredo danes na deželo, naj neso s seboj »Johanco«. Dobe jo z »Dnevom« vred v vseh trafikah, dopoldne pa tudi pri nas v upravnishtvu. V trafikah na »Glavnem kolodvoru« se tudi dobi »Johanca« sama za 10 vin.

Neka gospa v Ljubljani je zdravila glavobol svojega moža s tem, da ga je z Johancino krvjo mazala po čelu. Ona je rekla, da mora pomagati — mož pa je tožil, da ne pomaga. Gospa se je jezila, da mož pre malo veruje. Zdaj verujeta oba, da ni pomagalo.

Razni deželni zavodi nikoli ne razpisujejo javne konkurence za dobavo živil, mesa itd. Tu se dela vse pod roko. Klerikalni podjetniki pri tem bogate — na račun deželne blagajne. Treba bo tudi v to stran deželnih razmer nekoliko posvetiti.

Opozarjamo na današnjo predstavo v »Slov. gledališču« »Martin Smola« je burka polna smeha. Začetek ob pol 8.

predmet za kakšnega eksperimentalnega psihologa.

Čitatelji »Dneva« naj pri predstoječih volitvah nikar ne pozabijo, da se jih je kranjski deželni odbor v svojem nedosežnem pamfletu drznil imenovati: najzadnje elemente v deželi. Pomnite na to besedo — in ni vrag, da bi ti tisoči ne pomenjali za klerikalce zasluženno kazen.

Gospode župnike po deželi prav lepo opozarjamo, da krote svoje jezike in svoje roke in naj puste na miru brošuro »Vodiški čudeži«. Če ste preje lahko mirno in smehljaje prenašali, da so vaše ovčice pile vodo in kri, ki je prihajala od Johance, boste že tudi sedaj si morali vzeti toliko potrpljenja, da se bodo ljudje s čitanjem prijazne brošurice nad Vašo omejenostjo zabavali.

Dva jugoslovanska umetnika koncert »Glasbene Matice« je krasno vspel. Sicer, je bilo par sedežev praznih, toda oni, ki so bili na koncertu, so prišli zaradi umetnosti in so uživali. Gosp. Vuškovič je naš stari dragi znanec. Gospodična Dočkčeva se je izkazala kot umetnica prve vrste. Vse, kar se je o nji krasnega pisalo, je resnično; pridali bi lahko še cel slavospev. Občinstvo je bilo očarano. Umetnica je dobila krasen šop krizantem. Bil je krasen večer.

Odvetniški izpit je včeraj napravil g. dr. Franjo Lipold s prav dobrim uspehom. Čestitamo!

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznanja, da je pretekli mesec mnogo podružnic naročilo družbine računске listke. Jako umestna in pohvale vredna so taka naročila, kajti družba bode le na ta način prodala več računskih listkov, kakor do sedaj. Znesek 2 vinarja pa zmore vsakdo, kdor obiskuje gostilne. Prosimo, da tudi ostale podružnice naroče računске listke.

V odgovor na sicer smešno obdolžitev v »Gottscheer Nachrichten« 2. t. m. št. 44., kakor da bi bil postal g. dr. Jak. Rajh, dvorni in sodni odvetnik v Gradcu, neznačen renegat, poslal je ta častiti rodoljub družbi sv. Cirila in Metoda bankovec za deset kron v dar.

Ganljiv prizor. Vseh svetnikov dan prišel je poklonit se manom blagopokojnega g. Iv. Fabjančiča na ljubljansko pokopališče neki oče s prav snažnimi in zanimivima sinčkoma, ki sta bila stara nekako po 4 in 5 let. »Kdo je tu, ate?« povprašujeta otroka. »Tu je pokopan rajni Iv. Fabjančič, ki je zapustil velik del svojega imetja družbi sv. Cirila in Metoda. Ta mu je oskrbela spomenik, kakor vidita in krasen venec z napisom na trobojnem traku. »Kje pa je ta družba?« nadaljuje zvedavi sinček. »Ta družba ima sedež v Ljubljani, skrbi pa za slovenske otroke v tistih krajih, kjer ni slovenskih šol. V teh šolah se uče slovensko brati in pisati, Boga moliti in lepo po slovensko govoriti. Vidva se bosta v tukajšnjih domačih šolah že lahko učila, ker so slovenske in učitelji Slovenci, za mnoge otroke pa, ki nimajo te sreče, oskrbuje družba sv. Cirila in Metoda slovenske šole in zato, da pomagamo tistim ubogim otrokom, podpiramo družbo sv. Cirila in Metoda. O tem vama bom govoril še večkrat.« Vsa čast temu vzornemu možu.

Samomor Ljubljancana v tujini. V sredo se je v Šebeniku v Dalmaciji ustrelil Ljubljancan torpedni mojster c. in kr. mornarice Franc Sinkovec. Nesrečnež je služil že šest leto in je izvršil samomor iz strahu pred neko kaznijo. Tudi njegov oče si je svoj čas sam vzvel življenje.

Prijeta žepna tatica. Preteklo sredo jutraj je prišla 56letna vdova Marija Neuhold iz Velikega vrha v litiskem okraju v trgovino »Pri solncu« na Pogačarjevem trgu, začela je tiščati v posestnikovo ženo Nežo Pader iz Dobrega polja pri Mali vasi. Paderjeva je v imenovani trgovini nakupila več raznih stvari. Neuholdova je Paderjevi izmaknila iz žepa rujavo usnjato denarnico, v kateri je bilo 18 K 66 v in vozni listek do Dobrega polja. Ko je Neuholdovo stražnik aretirala se je hotela iznebiti ukradene denarnice s tem, da jo je vrgla za neki zaboi. Neuholdovo je policija izročila deželnemu sodišču. Ona je prav nevarna tatica in je bila radi tatvine že nešteto krat kaznovana. Obsojena je bila tudi radi tatvine iz navade na šestletno težko ječo.

Japonska rasa je priplavala včeraj dopoldan po Grubarjevem rekrout in jo je ujel gospod Anton Rebernik. Istnik omenjene rase naj se zglesi v Hradeckega vasi štev. 80.

Kralj z Albertom Bassermann v glavni vlogi se bode predvajal v torek 18. nov. v Kino Idealu. Bassermann je najboljši nemški igralec. Drama na je ena najboljši pretresljivih. — Od danes do četrtega in

In hoc signo vinces!

Novo! V tem znamenju bodeš zmagal! Ta slika ima tudi slovenske napise. Novo!

Predvajanje te velikanske zgodovinske zgodbe

od danes dne 9. do petka 13. novembra

Velikanski cirkuški prizori. Izpreobrnitev h krščanstvu. Trpinčenje kristjanov. Cesar Konstantin sprejme krst. Prikazen sv. križa. Bitka pri Laksa Rubra. Angeli se prikažejo in strašijo poganske bojevnike. Cesar Konstantin porazi Maksencija. Šolski mladini priporočljivo.

v Kino-IDEAL v Ljubljani

Predstava traja 2 uri. Vsak dan od 1-3, 3-5, 5-7, 7-9 in od 9-11.

7 dni! V nedeljo tudi ob pol 11. zjutraj. 7 dni! Cene: K 1,90, 1,60, 1,30, 1, -60.

In hoc signo vinces» ki jako ugaja. — V petek Psylander v dramu »V naročju strasti«.

— Loterijske številke: D u n a j: 81, 27, 56, 1, 42.

Trst.

Italijani so se z vso silo vrgli v boj za svojo univerzo. Njihovi listi so v zadnjem času polni tega vprašanja. Prirejajo tudi shode. Mi Slovenci bi jim univerzo prav iz srca privoščili, če bi oni nekoliko drugače nastopali proti našim šolskim zahtevam. Toda, tako dolgo, dokler bodo 70.000 tržaških Slovencev odrekli pravico do ene same ljudske šole v mestu, jim univerze ne privoščimo in se bomo postavljali proti njej. Italijani vedno zdihujejo in se pritožujejo, da jim vlada ne da šol, čeprav jih imajo — izvzemši univerze — v izobilju. Ne moremo zapopasti, da so pri vsem tem tako barbarski, da se z vsemi štirimi borijo proti izobrazbi slovenskih otrok. Takim barbarom bi morda samo bič še kaj pomagal.

Zaradi narodnega zapostavljanja slovenskega železničarstva v področju c. kr. železniškega ravnateljstva v Trstu je bila te dni na podlagi iniciative posl. dr. Rybača vložena na c. kr. železniškega ministra obširna interpelacija. Mi smo o teh razmerah že nešteto poročali, in ni dolgo temu, ko smo izrazili željo, da bi proti ponemčevanju na progah, ki tečejo po naših tleh, vsi slovenski poslanci skupno nastopili ter z najenergičnejšimi koraki zahtevali izpremembo teh izživajočih razmer. Toda pri zgornji interpelaciji se je zgodilo nekaj nezasižanega, kar se bo moralo slovensko ljudstvo, posebno pa železničarski uslužbenci in uradniki temeljito zapomniti. Naši slovenski klerikalni državnozborni poslanci namreč niso hoteli podpirati skupne akcije, ki so jo predlagali jugoslovanski napredni poslanci, temveč so stvar zavrgli s tem, da so vložili o istej zadevi interpelacijo posebej — na svojo roko. Klerikalci torej niti pri tej tako važni stvari niso hoteli z naprednimi poslanci skupno nastopiti. To nam gotovo ne koristi ker ima vlada priliko videti da jugoslovanski niti tedaj, kadar gre za naša najeminentnejša narodna vprašanja, nismo edini. Mislimo, da bi se moralo vsaj pri takih akcijah, kakršna je zgornja, opustiti vsako strankarstvo. Vse drugače postopajo Nemci. Zaradi tega se naša zemlja krči od dne do dne; zaradi tega nas že na naši lastni zemlji zasmehujejo in preganjajo (slučaj Wieser). Kdaj bo konec tem žalostnim razmeram? Prej gotovo ne, predno se ne bomo najtesneje združili vsi, ki spadamo k jugoslovanskemu plemenu. Da bi se masa že skoraj zavedla ter obračunala z onimi, ki na najnižkotnejši, izdajalski način škodujejo našim narodnim in gospodarskim interesom!

»Jugoslovanski železničar« in socialni demokratje. Zadnji »Jugosl. železničar« precej ostro prijemlje delovanje social. demokratičnih organizacij in njihovih voditeljev. Radovedni smo, če bo »Zarja« na te očitke kaj odgovarjala.

Podružnica Ciril-Metodove družbe pri Sv. M. Magdaleni je ustanovila v začetku tega meseca šolsko kuhinjo za otroke magdalenskega otroškega vrtca. Ker pa ima s tem precej stroškov, se obrača do zavednih Magdalencanov, da jej gre do roko ter jo po svojih močeh podpirajo.

Naše gledališče. Danes ob 1/24. popoldne se uprizori otroška predstava »Pepekka«. Ob 8. zvečer romantična opera »Carostelec«, ki se poje prvič v Trstu. Vstopnice so v predprodaji pri dnevnih gledališki blagajni v »Nar. domu«.

Politično društvo »Edinost« sklicuje za danes, 9. novembra, ob 10. dopoldne javen shod v veliki dvorani »Nar. doma« v Trstu. Dnevni red: 1. Naš položaj in naše delo. 2. Poročilo o delovanju v parlamentu in v tržaškem mestnem svetu, oziroma deželnem zboru.

Skupina c. kr. javnih skladišč v Trstu naznanja, da se bo vršil redni letni občni zbor skupine v nedeljo, dne 16. t. m. ob 10. dopoldne v društvenih prostorih, ulica sv. Frančiška št. 2. Dnevni red naznanimo pravočasno.

Narodnih kolekov je videti vedno manj. Spominjamo se, da je vladalo v prejšnjih letih veliko več zanimanja za kupovanje narodnih kolekov. Vsakdo, ki se je čutil kolikaj narodno zavedneva, je bil vedno za-

ložen z njimi in ni odposlal pisma ali razglednice, da bi ne prilepil nanj narodnega koleka. Toda to zanimanje za nar. koleke postaja od leta do leta očitveno manjše. Z narodnimi koleki kolekovana pisma, ali razglednice so postale dandanes že bele vrane. Nekdaj so se prodajali nar. koleki brez izjeme pri vsaki veselici, v zadnjem času pa se je pripetilo že večkrat, da je razprodaja kolekov odpadla ne morda samo na navadnih društvenih veselicah in zabavah, ampak celo na narodnih prireditvah. Kako je drugod, ne vemo. Da pa zelo hira razprodajanje narod. kolekov v Trstu, to je gotova stvar. Vseled tega ima tudi naša družba sv. Cirila Metoda gotovo občutno škodo. Ko bi bila naša družba bogata in njeni stroški zmanjšani, bi to ne bilo tako žalostno, ker pa vemo, da naraščajo njeni izdatki od dne do dne bolj, je treba res pomisliti, kako odpomoci tej novi naši malobrižnosti do naše družbe. Pred vsem apeliramo na odbere vseh naših narodnih društev v Trstu, da si naročijo ob prvi priliki nar. koleke, da bodo preskrbljene z njimi vse njihove prireditve, bodisi da se vršijo v velikem ali manjšem slogu. Če pa bi pozabili na to razna naša nar. društva, naj bi jih opozorile naše podružnice družbe sv. Cirila in Metoda. Naše podružnice naj bi tudi poskrbele vsaka v svojem okraju, da se založe z nar. koleki tudi naši narodni gostilničarij, in drugi. Koliko narodnih gostilen, prodajalnic in tobakaren je v Trstu — a resnično je, čeprav žalostno, da je dobili le malo kje nar. kolekov. Podružnice naj bodo v tem oziru stroge! — Je res prava sramota za Trst, kjer je 70.000 Slovencev, in kjer kar mgoli narodnih društev, da se (posebno v zimskem času) razproda v celem mesecu morda le par sto nar. kolekov. — Prepričani pa smo, da bi bilo lahko vse drugače. V prvi vrsti naj se zganijo odbori naših narodnih društev; dobro pa bi tudi bilo, ko bi naša družba objavljala periodično, koliko nar. kolekov je razposlala v vsako mesto. V takih poročilih bi videli, kje so zaspanci.

Klavir, zrcalo, obleke in drugo je izgnilo. Vsakemu je znano, da prepeljujejo Lloydovski parniki poleg ljudi, tudi blago. Te dni je imel odpluti eden izmed Lloydovih parnikov proti Dalmaciji. Nekoliko ur predno je odplul parnik, je bilo odpeljano vse blago, ki je imelo biti vkrcano na parnik, na obrežje. Med nakladanjem pa je izgnil s pomola velik zaboj, v katerem je bil pianino, veliko zrcalo in več oblek. Ko bi izgnil kak prstan ali kaka urica, bi ne bilo nič čudnega, toda da je izgnil tak ogromen zaboj, in to pred očmi množtevnihi delavcev, to je pa zares čudovito. Družba Lloyd bo morala plačati vse blago odpošiljatelju, in bo trpela vsled tega občutno škodo, zakaj blago je cenjeno na 1600 K. — Tatvina je javljena na policiji, o nemu, ki iztakne tata, je obljubljenih 50 K nagrade.

Morilec Födransperg o katerem smo poročali pred tremi dnevi je res umrl, in sicer 26. t. m. Resnične so bile tudi vesti, da se je morilec izpovedal pred smrtjo, neresnično pa je vse govoričenje, da je morilec izpovedal izpovednico, da je ubil poleg subretke Fabryjeve tudi dva, ali celo štiri kočijaže. Na tukajšnji policiji se je izrazilo, da ko bi priznal morilec Födransperg tudi druge umore, bi bila tukajšnja policija takoj obveščena o tem po ravnateljstvu koprške kaznilnice. Ker pa ni dobila policija nikakega sličnega obvestila, je znamenje, da so vse govornice o taki izpovedi izmišljene.

Dober lov. V noči od srede na četrtek so vlomili tatovi v trgovino Adolfa Schlesingerja, v ulici S. Sebastiano 4. O tatvinah, ki se dogajajo v Trstu, bi lahko poročali vsak dan v najmanj dveh kolonah, a tu in tam so tako mastne, da jih ni mogoče prezreti. Lov, ki so ga napravili tatovi v Schlesingerjevi trgovini, je oškodoval gospodarja za 5000 kron, in sicer v denarju 500 K, ostalo pa v blagu.

Krematorij — za nesnago in smeti v Trstu. Krematorij za sežiganje smeti, je dovršen. Zažiganje se še ni pričelo, a smeti se je že pričelo voziti v zalogo krematorija. Pepel sežganih smeti bodo prodajali kot gnojilo, iz ostalih nezgorljivih ali organskih snovi pa bodo delali neko novo vrsto opeke. Ogenj, ki ga bodo dajale goreče smeti pa bo gonil stroj, ki bo proizvajal elektriko, ki bo krepčala elektrano nove tramvaj-ske proge, ki gre iz mesta do mestne

klavnice. — Kakor je videti, so v Trstu zelo praktični. Ko bo začel delovati krematorij, in bo mogoče videti njegovo delovanje, bomo poročali kaj natančnejšega.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

NOVA SRBIJA V SRBSKEM PRORACUNU.

Belgrad, 8. novembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Kakor javljeno, iznašajo izdatki za prihodnje leto po proračunu 163 milijonov dinarjev; za nove kraje odpade od tega 35 milijonov in sicer samo na upravo, šolstvo, poljedelstvo itd., ker izdatki na armado, zunanje zadeve, pošte itd. se ne morejo deliti.

SRBIJA IN ČRNA GORA.

Belgrad, 8. novembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Po mejnem sporazumu med Srbijo in Črno goro je slednja dobila več ozemlja, kakor bi ji po pravici pripadalo, ali temu tukaj nihče ne ugovarja, časopisje stoji na stališču, da Srbija onega ozemlja, ki ga odstopa Črni gori, ne izgublja in da je razlika med ozemljem Srbije in Črne gore samo ta, da se en del upravlja iz Belgrada, drugi pa s Cetinja. Srbija je zahtevala Djakovico za sebe samo zato, ker se bo morala nahajati tam radi Arnavtov vedno močnejša posadka, ki bi jo ona s svojim močnim proračunom lažje vzdrževala kot Črna gora s svojim slabim proračunom.

Sicer so pa odnošaji med obema srbskima kraljevinama najprisernejši.

NEMŠKI AGRONOMI V SRBIJI.

Belgrad, 8. novembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Tukaj ni ostalo neopaženo nezadovoljstvo, ki ga je vzbudilo v avstrijskih slovanskih krogih sprejetje več agronomov iz Nemčije v srbsko državno službo. V merodajnih krogih smatrajo to nezadovoljstvo za neopravičeno, ker agronomi iz Nemčije so bili sprejeti iz dveh razlogov: prvič, ker slovanskih kompetentov ni bilo in drugič, ker je znano, na kako visoki stopnji se nahaja poljedelstvo v Nemčiji, Srbija pa hoče skrbeti zato, da se njeno poljedelstvo razvije čem bolj, da se dvigne na čem višjo stopnjo. Razun tega Nemci iz Nemčije niso nikdar pokazovali nobenega sovraštva nasproti Srbiji, to sovraštvo prikazuje samo avstrijski Nemci in — žalibog — tudi mnogi avstrijski slovanski politiki, ki podpirajo protisrbsko in protislovansko dunajsko zunanjo politiko.

V splošnem pa velja v Srbiji pri oddaji državnih služb princip, da se sprejmejo — ako ni domačih kompetentov — v prvi vrsti avstrijski Jugoslovani in ako tudi teh ni, drugi.

KRATKE VESTI IZ SRBIJE.

Belgrad, 8. novembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Danes ob 10. uri dopoldne se je vrnil prestolonaslednik Aleksander iz Skoplja.

V torek ali v sredo se odgodi zasedanje narodne skupštine do 10. decembra, ko pride na dnevni red proračun na prihodnje leto in zakon o invalidih.

Včeraj je predsednik narodne skupštine Andra Nikolić izročil v dvoru kralju skupštinsko adresno kot odgovor na prestolni govor, s katerim je kralj otvoril zasedanje narodne skupštine.

Skupštinska adresa bo tiskana na državne stroške v 10.000 izvodih in se razdeli v novih krajih.

Na proslavi prve obletnice osvoboditve Bitolja bo kralja zastopal prestolonaslednik Aleksander (poveljnik armade, ki je Bitolj osvobodila), navzoči pa bodo tudi generali Rašić, Janković in Živković. Belgradjani donesejo Bitoljcem dragoceno sliko prestolonaslednika Aleksandra. Slavnost se vrši 19. novembra.

Minister narodnega gospodarstva je določil, da se v vseh mestih in drugih krajih, kjer bi bilo dosti učencev, otvorijo poljedelske in trgovske šole.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Mali oglasi.

Kdor želi kupiti harmonike, naj se obrne name. Imam vsake vrste v zalogi, stare in nove ročnega dela, cene od 8 do 140 K. Dobi se tudi še skoraj nov bas poceni. P. Bizjak, Kranj 102. 1039-3

Mlad, zdrav gospod želi popolne oskrbe od neodvisne dame. Ponudbe pod »Neodvisnost«, poste restante Ljubljana. 1083-2

Lepa nemeblovana soba se odda. Pojasnila v »Prvi anončni pisarni«. 1092-2

Proda se leseno steno 4 m dolgo in 2 m visoko, peč za s koksom kuriti in dobro ohranjeno zimsko suknjo po nizki ceni. Več se izve pri Josipu Ahčinu, krojaču, Jurčičev trg št. 3. 1086-3

Išče se nemeblovana, srednjevelika, snažna ter zračna soba. Sprejme se le neposredno od hišnega gospodarja. Ponudbe na »Prvo anončno pisarno«. 1070-2

Išče se kuharica, ki bi oskrbovala troje otrok, ki hodijo v šolo, ter vodila malo obrt. Znati mora pisati in računati. Plača po dogovoru, nastop lahko takoj. Ponudbe naj se pošljejo na »Kuharica«, Novomesto, poste restante. 1101-4

Šivalni stroj Singer (cilinder) se po ceni proda. Ivan Kodrič, čevljar, Rožna dolina št. 70. 1100-1

faff
šivalni stroji
priznana najboljši.
10 letna garancija.
Ign. Vok,
Ljubljana, Sodna
ulica št. 7.
Ceniki zastoj in poštine prosto.

Doktor
M. Gallatia
zopet ordinira.

Martin Kralj
čevljar in izdelovatelj gornjih delov
v Ljubljani, Wolfova ulica 12.
Priporoča se slavemu občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela, katera izvršuje hitro, točno in solidno.

Za birmo!
Dolžnost vsakega zavednega botra in botre je, da se poslužijo v edini slovenski urarni in zlatarni

Alojzija Povha, Trst
ulica del Rivo št. 26 (Sv. Jakob).
Cene nizke. Bogata izbira.

Kdor hoče imeti res zanesljivo in trpežno uro, fino izdelane verižice, prstane i. t. d. naj ne prezre trvdke
Ivan Ravnihar, urar
Ljubljana, sv. Petra c. 4.

Išče se za večje stavbeno podjetje v vseh strokah dobro izurjen, slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi več ključavničarski
preddelavec
Ponudbe pod:
»Zanesljiva moč«
na »Prvo anončno pisarno«.

Vajenca

za krojaško obrt sprejme takoj
Ivan Magdič, Ljubljana,
Dunajska cesta št. 20.

Ododa se za februar termin že nad petdeset let ostoječa priznana dobro idoča, na najživahnejšem prometnem kraju mesta večja

gostilna

s krasnim gostilniškim vrtom, = salonom in kegljiščem. =

V vseh prostorih je napeljana električna razsvetljava.

Več se poizve v pisarni gostilničarske zadruga v Ljubljani Marije Terezije = cesta št. 16. =

Zapomni, ne zabi:

Bolan ali zdrav, Le »FLORIAN« rabi, Želodcu bo prav!

Želodčni likér

je pripravil tek in prebavo marsikomu, ki je zaman kupoval draga in neprijetna zdravila!

Pristni »FLORIAN« se dobi edino od Rastlinske destilacije »FLORIAN« v Ljubljani.

KUC

zdravniško priporočeno kri tvoreče vino daje moč in zdravje.

Vzorec 4 steklenice 5 kg franko po poštne povzetju K 4-50. Edina zaloga:

Br. Novaković,
veletrgovina vina, Vermoutha, Marsale, Malage, Konjaka, žganja itd.
Ljubljana.

K. JURMAN OPTIK IN ŠPECIALIST Šelenburgova ulica

Optični zavod z električnim obratom. — Aparati, poljska kukala, daljnogledi.
Za prvovrstno tehniko se jamči. — Popravila se izvršujejo v lastni delavnici.

Okrajne zastopnike

za obiskovanje zasebnih odjemalcev na deželi, (ljubljanški okraj je že oddan), sprejme dobro vpeljana prazka tovarna, izključno za potovanje. — Naznanite dosedanja zastopništva in priložite fotografijo, ki se takoj vrne. — Naslov „Ex lex“, Praga, glavna pošta, restante.

„Zdravnik želodca“

je edina posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izbornu upliva proti slabosti v želodcu ter ga radi tega v nobeni družini ne bi smelo manjkati.

Edna posebnost likerja je Zdravnik želodca.

Modistinja

MINKA HORVAT

Ljubljana, Stari trg št. 21.

Priporoča svojo veliko zalogo damskih in otroških klobukov, športnih čepic in vseh potrebščin za modistke.

Popravila se točno in najcenejše izvrše.

Slovinci!

Kupujte in zahtevajte povsod edino-le

Ciril-Methodove vžigalice!!

Dobijo se povsod!

Glavna zaloga pri IVAN PERDAN-u v Ljubljani.

Priznано najboljšie!

Modni salon

Stuchly-Maschke

3 Ljubljana, Zidovska ulica 3

priporoča cenj. damam tu in na deželi svojo bogato zalogo - zimskih klobukov in športnih čepic - za dame in deklice po najnižji ceni.

Popravila točno in ceno. Zalni klobuki vedno v zalogi. Priznано dobro blago — nizke cene.

Klobuke čepice

od preproste do najfinejše izvrše.

Moderno perilo, :: trikot perilo :: kravate, dežniki, :: galoše itd. ::

Špecialna, modna in športna trgovina za gospode in dečke

J. KETTE

Ljubljana, Franc Jožefa c. 3.

Kdor hoče uro zastonj!

Da se naše izborne žepne ure povsod spoznajo razdelimo gratis 5000 ur. Pošljite natančen naslov potom dopisnice tovarni ur

JAKOB KONIG, Dunaj III/2. Postamt 45, Fach No. 363.

Popolni šivalni stroj je le „Singerjev“

Dobi se samo s tem izveskom in po upravičenih naših zastopnikih Ljubljana, Sv. Petra cesta 4,

Kranj, Glavni trg 119, Novomesto lekarna Bergman, Kočevje, Glavni trg 79.

Gramofonske plošče

z novimi slovenskimi :: posnetki ::

so zopet izšle in se dobe edino pri A. Rasberger, Ljubljana

Sodna ulica šte. 5.

Največja tovarniška zaloga najnovjših gramofonov in godbenih automatov na Kranjskem.

Glavni zastopnik tvrdk: Avstrijske gramofonske družbe na Dunaju, z znamko „Angelj“, in Homophon Comp. v Berlinu, znamka „Homokord“, Plošče: Jumbo, Favorit, Odion itd. vedno v zalogi.

: 10.000 vsakovrstnih plošč. : Lastna delavnica za izdelavo in popravilje gramofonov in godbenih automatov vseh vrst. — Posamezna dela, igle, peresa, in cela kolesja. Ceniki zastonj in franko.

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir!

1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljše 2-40 K; prima polbelega 2-80K, belega 4 K; belega puha 5-10 K; velefinega sneznobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; puha sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši prsni puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, modrega, belegaali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnica, 80 cm dolgi, 60 cm šir., polnjena z novim sivim, prav stanovitim puhaštim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavnice 3 K, 3-50 K, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm široka 13 K, 14-70 K, 17-80 K, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4-50 K 5-20 K, 5-70 K, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka 12-80 K, 14-80 K. Razpošlila se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za negajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko. S. Benisch, Dešenice 790, Češk o.

Konfekcijska trgovina

Maček & Ko.

založniki c. kr. priv. južne železnice

Ljubljana, Franca Jožefa c. 3

priporoča veliko izbiro jesenskih in zimskih novosti za gospode in dečke.

Strogo reelna postrežba. Najnižje cene.

Zaloga pohišstva in tapetniškega blaga.

Fr. Kapus

Ljubljana, Marija Teresije cesta 11 (Kolizej).

Zaloga spalnih ter jedilnih sob v različnih najnovjših slogih.

Zaloga otomanov divanov, žimnic

::: Zaloga otroških vozičkov. :::

Spalnica v amerik. orehu K 350.—

Obstoječa: 2 dvovratne omare, 2 postelji, 2 nočni omari, 1 umivalnik z marmor ploščo in ogledalom.

Damski paletoji

v vsakovrstnih barvah, 130 cm dolgi, najmodernejših fason od K 14.— naprej.

= Raglani za gospode = najboljšie izdeljave od K 20.— naprej.

Paletoji za deklice in dečke najnovjših vzorcev od K 10.— naprej.

Največjo zalogo konfekcije za dame, deklice in gospode po priznано nizkih cenah priporoča

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5.-6.

Najnovjše kravate za gospode,

pentlje, samoveznice in vse druge moderne fazone od najcenejše do najfinejše vrste, naramnice, podveze, odeje za potovanje, ščetke za obleko, lase in zobe, milo, parfumerija, palice, dežniki itd. vse v največji izbiri in najboljši kakovosti v

modni in športni trgovini

P. Magdić, Ljubljana, nasproti glavne pošte.